

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

85 - యుద్ధకాండ పంచాశీతమః సర్గః

|| నికుంభిలాభియానమ్ ||

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా రాఘవః శోకకల్మషః |
నోపధారయతే వ్యక్తం యదుక్తం తేన రక్షసా || 1 ||

తతో ధైర్యమవష్టభ్య రామః పరపురంజయః |
విభీషణముపాసీనమువాచ కపిసన్నిధౌ || 2 ||

నైర్వతాభిపతే వాక్యం యదుక్తం తే విభీషణ |
భూయస్తచ్చోతుమిచ్ఛామి బ్రూహి యత్తే వివక్షితమ్ || 3 ||

రాఘవస్య వచః శ్రుత్వా వాక్యం వాక్యవిశారదః |
యత్తత్పునరిదం వాక్యం బభాషే స విభీషణః || 4 ||

యథాజ్ఞప్తం మహాబాహో త్వయా గుల్మనివేశనమ్ |
తత్తథాఽనుష్ఠితం వీర త్వద్వాక్యసమనంతరమ్ || 5 ||

తాన్యనీకాని సర్వాణి విభక్తాని సమంతతః |
విన్యస్తా యూథపాశ్చైవ యథాన్యాయం విభాగశః || 6 ||

భూయస్తు మమ విజ్ఞాప్యం తచ్ఛ్రణుష్య మహాయశః |
త్వయ్యకారణసంతప్తే సంతప్తహృదయా వయమ్ || 7 ||

త్యజ రాజన్నిమం శోకం మిథ్యా సంతాపమాగతమ్ |
తదియం త్యజ్యతాం చింతా శత్రుహర్షవివర్ధనీ || 8 ||

ఉద్యమః క్రియతాం వీర హర్షః సముపసేవ్యతామ్ |
ప్రాప్తవ్యా యది తే సీతా హంతవ్యాశ్చ నిశాచరాః || 9 ||

రఘునందన వక్షామి శ్రూయతాం మే హితం వచః |
సాధ్యయం యాతు సౌమిత్రిర్భలేన మహతా వృతః || 10 ||

నికుంభిలాయాం సంప్రాప్య హంతుం రావణిమాహవే |
ధనుర్త్వండలనిర్ముక్తైరాశీవిషవిషోపమైః || 11 ||

శరైర్లంతుం మహేష్వాసో రావణిం సమితింజయః |
తేన వీర్యేణ తపసా వరదానాత్స్వయంభువః || 12 ||

అస్త్రం బ్రహ్మశిరః ప్రాప్తం కామగాశ్చ తురంగమాః |
స ఏష సహ సైన్యేన ప్రాప్తః కిల నికుంభిలామ్ || 13 ||

వార్తకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

85 - యుద్ధకాండ పంచాశతీతమః సర్గః

యద్యుత్తిష్ఠేత్యతం కర్తృ హతాన్సర్వాంశ్చ విద్ధి నః |
నికుంభిలామసంప్రాప్తమహుతాగ్నిం చ యో రిపుః || 14 ||

త్యామాతతాయినం హన్యాదింద్రశత్రోః స తే వధః |
వరో దత్తో మహాబాహో సర్వలోకేశ్వరేణ వై || 15 ||

ఇత్యేవం విహితో రాజన్ వధస్తస్యైష భీమతః |
వధాయేంద్రజితో రామ సంధిశస్య మహాబల || 16 ||

హతే తస్మిన్లతం విద్ధి రావణం ససుహృజ్ఞనమ్ |
విభీషణవచః శ్రుత్వా రాఘవో వాక్యమబ్రవీత్ || 17 ||

జానామి తస్య రౌద్రస్య మాయాం సత్యపరాక్రమ |
స హి బ్రహ్మాస్త్రవిత్ప్రాజ్ఞో మహామాయో మహాబలః || 18 ||

కరోత్యసంజ్ఞాన్సంగ్రామే దేవాన్సవరుణానపి |
తస్యాంతరిక్షే చరతో రథస్థస్య మహాయశః || 19 ||

న గతిర్జ్ఞాయతే తస్య సూర్యసేవాభ్రసంప్లవే |
రాఘవస్తు రిపోర్జ్ఞాత్వా మాయావీర్యం దురాత్మనః || 20 ||

లక్ష్మణం కీర్తిసంపన్నమిదం వచనమబ్రవీత్ |
యద్వానరేంద్రస్య బలం తేన సర్వేణ సంవృతః || 21 ||

హనుమత్ప్రముఖైశ్చైవ యూథపైః సహ లక్ష్మణ |
జాంబవేనర్జుపతినా సహసైన్యేన సంవృతః || 22 ||

జహి తం రాక్షససుతం మాయాబలవిశారదమ్ |
అయం త్వాం సచివైః సార్థం మహాత్మా రజనీచరః || 23 ||

అభిజ్ఞస్తస్య దేశస్య పృష్ఠతోఽనుగమిష్యతి |
రాఘవస్య వచః శ్రుత్వా లక్ష్మణః సవిభీషణః || 24 ||

జాగ్రాహ కార్ముకశ్రేష్ఠమత్యద్భృతపరాక్రమః |
సన్నద్ధః కవచీ ఖడ్గీ సశరో హేమచాపధృత్ || 25 ||

రామపాదావృపస్య శ్య హృష్టః సౌమిత్రిరబ్రవీత్ |
అద్య మత్కార్ముకోస్తుక్తాః శరా నిర్భిద్య రావణిమ్ || 26 ||

లంకామభిపతిష్యంతి హంసాః పుష్కరిణీమివ |
అద్యైవ తస్య రౌద్రస్య శరీరం మామకాః శరాః || 27 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

85 - యుద్ధకాండ పంచాశతీతమః సర్గః

విధమిష్యంతి భిత్త్వా తం మహాచాపగుణచ్యుతాః |
స ఏవముక్త్వా ద్యుతిమాన్వచనం భ్రాతురగ్రతః || 28 ||

స రావణివధాకాంక్షీ లక్ష్మణస్త్వలితో యయా |
సోఽభివాద్య గురోః పాదౌ కృత్వా చాపి ప్రదక్షిణమ్ || 29 ||

నికుంభిలామభియయా చైత్యం రావణిపాలితమ్ |
విభిషణేన సహితో రాజపుత్రః ప్రతాపవాన్ || 30 ||

కృతస్వస్త్రియసో భ్రాత్రా లక్ష్మణస్త్వలితో యయా |
వానరాణాం సహస్రైస్తు హనుమాన్స్పహుభిర్పతః || 31 ||

విభిషణశ్చ సామాత్యస్తదా లక్ష్మణమన్వగాత్ |
మహతా హరిసైన్యేన సవేగమభిసంవృతః || 32 ||

ఋక్షరాజబలం చైవ దదర్శ పథి విష్ణితమ్ |
స గత్వా దూరమధ్యానం సౌమిత్రిత్సితనందనః || 33 ||

రాక్షసేంద్రబలం దూరాదపశ్యద్వూహమాస్థితమ్ |
స తం ప్రాప్య ధనుష్పాణిర్కాయాయోగమరిందమః || 34 ||

తస్థౌ బ్రహ్మవిధానేన విజేతుం రఘునందనః |
విభిషణేన సహితో రాజపుత్రః ప్రతాపవాన్ |

అంగదేన చ వీరేణ తథాఽనిలసుతేన చ || 35 ||

వివిధమమలశస్త్రభాస్వరం త ధ్వజగహనం విపులం మహారథైశ్చ |
ప్రతిభయతమమప్రమేయవేగం తిమిరమివ ద్విషతాం బలం వివేశ || 36 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే పంచాశతీతమః
సర్గః || 85 ||

1575

